

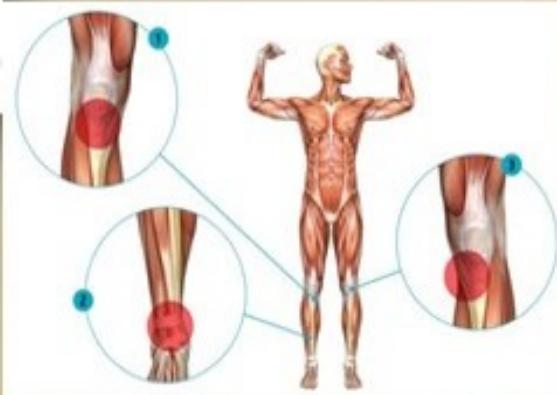
ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΕΣ

**ορισμός - παθοφυσιολογία
παράγοντες κινδύνου**

Δρ Κυριακή Γ. ΣΤΑΘΗ

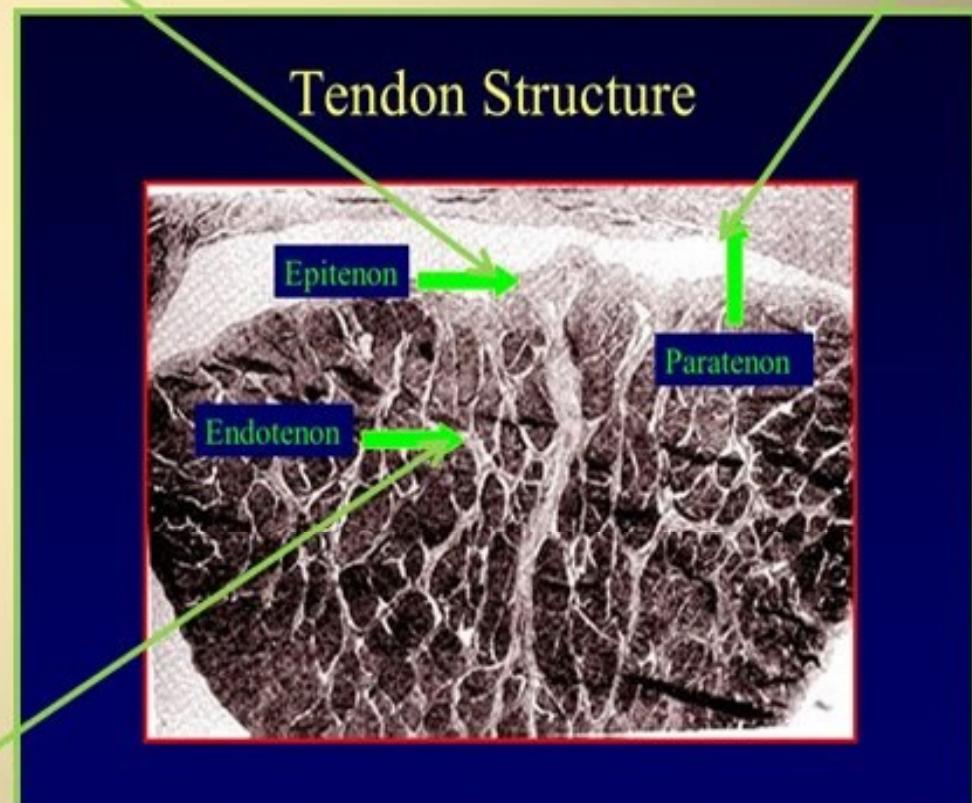
*Ιατρός Φυσικής Ιατρικής & Αποκατάστασης
MSC,MD, PhD, Senior F. E. Board of P.R.M.*

TENONTAS

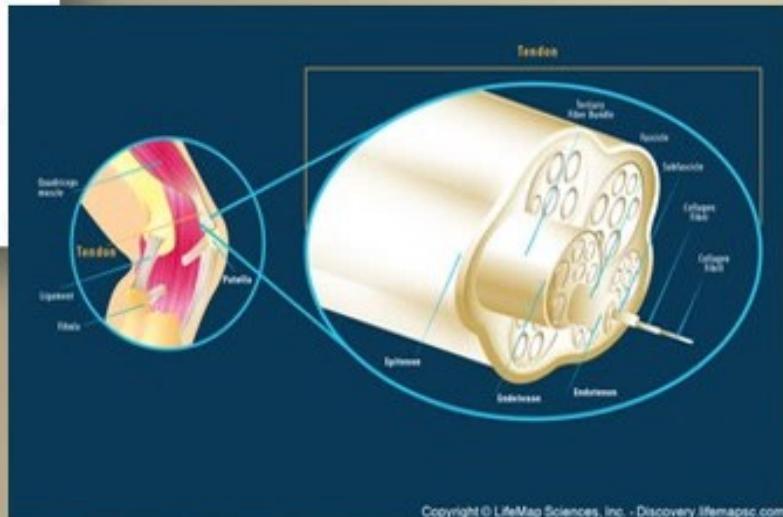
- η **ινώδης σύστασή** του
(κολλαγόνο & θεμέλια ουσία)
εξασφαλίζει
ελαστικότητα & εκτασιμότητα
- η **πτωχή** του **αγγείωση** όμως
συνεπάγεται
χαμηλό μεταβολισμό
& κατά συνέπεια βραδεία & δύσκολη
επουλωτική διαδικασία

ΕΠΙΤΕΝΩΝΤΙΟ ΠΑΡΑΤΕΝΩΝΤΙΟ

ΕΝΔΟΤΕΝΩΝΤΙΟ

ΤΕΝΟΝΤΑΣ

👉 κύτταρα 20 % συνδετικού ιστού : **ινοβλάστες**

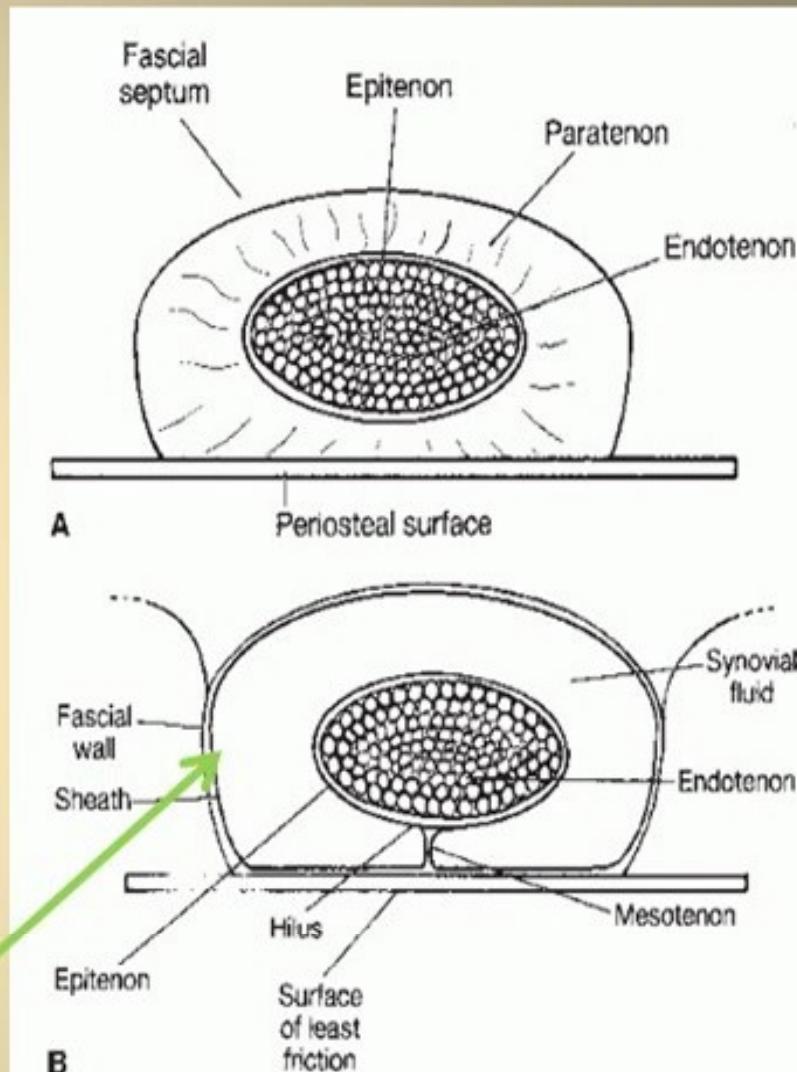
👉 εξωκυττάρια ουσία 80 % συνδετικού ιστού :

- **70 %** εξωκυττάριας ουσίας : **νερό**
- **30 %** εξωκυττάριας ουσίας : στερεά εξωκ. ουσία
  - **75 – 99 % κολλαγόνο** (δομικό συστ/κο)
  - **25 - 1 % ελαστίνη** (θεμέλιος ουσία)

παρατενόντιο

στα σημεία όπου ο τένοντας λειτουργεί ως **σύνδεσμος**
δημιουργεί μια «**θήκη**» (προστασίας του τένοντα) &
έτσι επιτρέπει την **ολίσθηση**

τένοντας μυός

τένοντας σύνδεσμος

TENONTAS

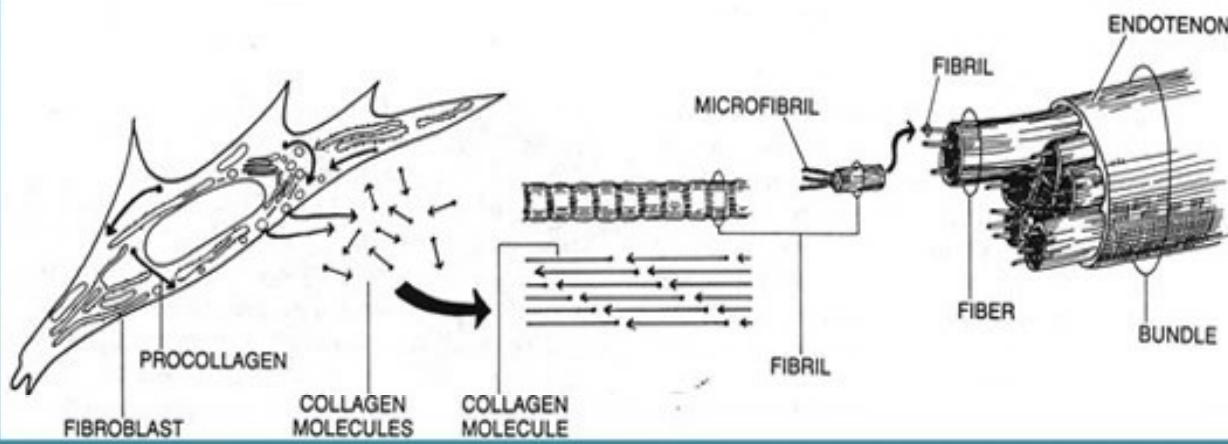

ΚΟΛΛΑΓΟΝΟ :

3 πολυπεπτιδικές αλυσίδες : α - $2\alpha 1$ - $1\alpha 2$
66% του κυττάρου του κολλαγόνου αποτελείται
από 3 αμινοξέα :

- γλυκίνη 33%
- προλίνη 15%
- υδροξυπρολίνη 15 %

Κολλαγόνο (I)

ΘΕΜΕΛΙΟΣ ΟΥΣΙΑ

ελαστίνη (δομική ουσία)

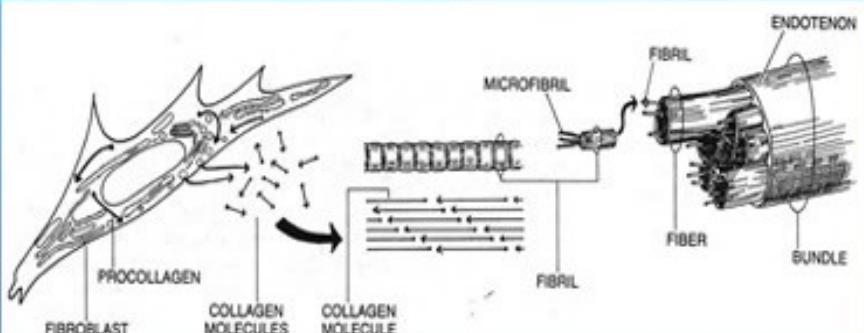
αποτελείται από :

- πρωτεογλυκάνες (PG)
  - ως 20% των στερεών στοιχείων
- δομικές γλυκοπρωτεΐνες
- πρωτεΐνες πλάσματος
- ποικιλία μικρών κυττάρων

TENONTAS

Κολλαγόνο (Ι)

- Οι τένοντες περιέχουν περισσότερο **ΚΟΛΛΑΓΟΝΟ** από ότι οι σύνδεσμοι
- Οι τένοντες των άκρων περιέχουν **σχεδόν 99% ΚΟΛΛΑΓΟΝΟ**
- Οι **πρωτεογλυκάνες (PG)** δρουν ως «τσιμέντο» μεταξύ των μικροϊνιδίων του **ΚΟΛΛΑΓΟΝΟΥ**
- όταν ανασυνθέτεται νέο **ΚΟΛΛΑΓΟΝΟ** τότε :
  - οι δεσμοί του είναι αδύναμοι
  - εμπεριέχουν διαλυτά ανόργανα άλατα
  - οι συνδέσεις επηρεάζονται από τη θερμοκρασία

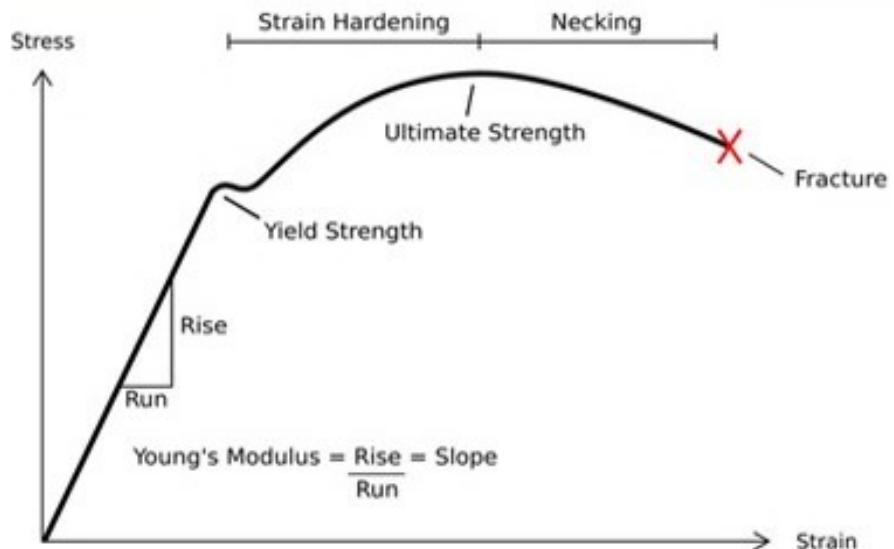

TENONTAS

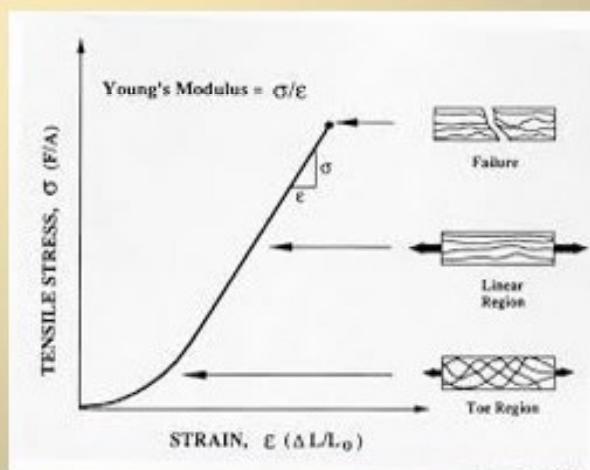

ΚΟΛΛΑΓΟΝΟ ελαστικότητα

ένα υλικό θεωρείται **ελαστικό**
εάν επιστρέφει στις αρχικές (προ-φόρτισης) διαστάσεις του,
όταν αφαιρείται η φόρτιση

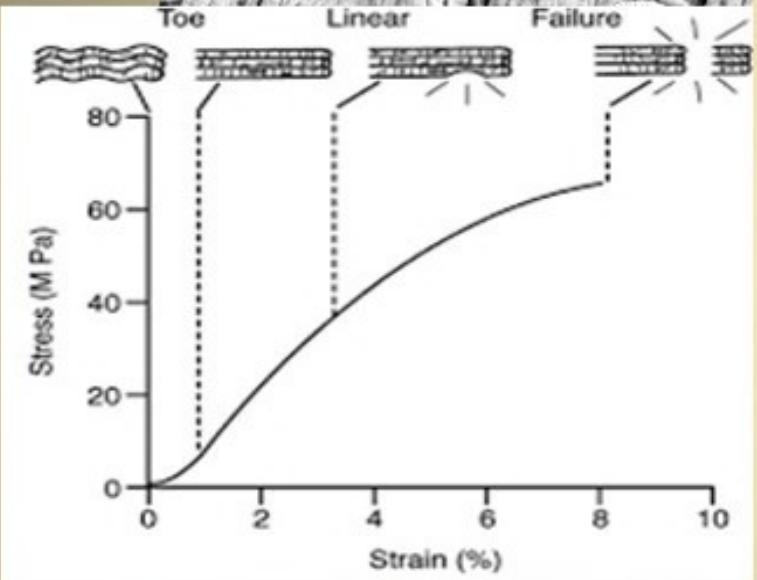

ΓΛΟΙΟΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ : είναι η ιδιότητα των υλικών να επιδεικνύουν από κοινού **ιξώδη** & **ελαστική** συμπεριφορά καθώς παραμορφώνονται είναι το φαινόμενο της **χρονικής εξάρτησης**, όπου συναντώνται **η ελαστική & η πλαστική παραμόρφωση**

ΤΕΝΟΝΤΑΣ

- ❖ ο φυσιολογικός τένοντας στη θέση χαλάρωσης εμφανίζεται «κατσαρωμένος» ή «κυματιστός»
- ❖ όταν αρχίζει να εφαρμόζεται μια δύναμη φόρτισης ο τένοντας **σκληραίνει** & γίνεται άκαμπτος
- ❖ η **ελαστικότητα** του τένοντα είναι μεγάλη,
4 φορές > μέγιστη δύναμη του μυ
- ❖ η **μυική σύσπαση** συνεπάγεται **αύξηση** της περιοχής σύνδεσης μυ – τένοντα
- ❖ **.όσο μεγαλύτερη** η περιοχή σύνδεσης μυ – τένοντα, **τόσο μεγαλύτερη** η **ένταση** της δύναμης & **τόσο μεγαλύτερα** τα εκτατικά φορτία που μεταδίδονται μέσω του τένοντα

TENONTITIDA ➔ TENONTΩΣΗ ➔ TENONTOΠΑΘΕΙΑ

με ή/& χωρίς φλεγμονή, η εκφύλιση του τένοντα δεν είναι πάντα παρούσα

α) **αντιδραστική φάση**: αύξηση κυτταρικής & πρωτεΐνικής δραστηριότητας ➔ πάχυνση του τένοντα

➥ κυρίως σε νεαρά άτομα, **15-25 ετών**

➥ αρκετός πόνος κατά/μετά τη δραστηριότητα

β) **φάση λανθάνουσας επισκευής** : αλλαγές στη σύσταση του κολλαγόνου ➔ τοπικό οίδημα (πάχυνση) τένοντα

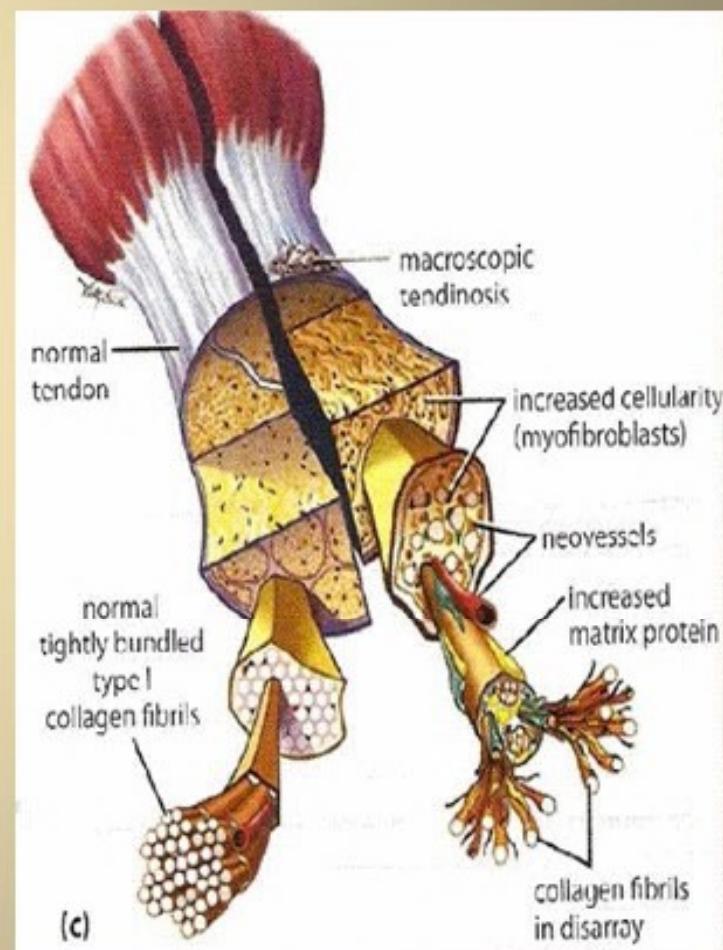
➥ σε άτομα **20-35 ετών**, με προηγούμενο ιστορικό

➥ λίγος πόνος κατά/μετά τη δραστηριότητα

γ) **φάση εκφύλισης** : μεγάλες αλλαγές στη μορφολογία & σύσταση του κολλαγόνου

➥ σε μεγαλύτερες ηλικίες, **30-60 ετών**, με μακρύ ιστορικό

➥ αναφέρονται διαστήματα αποφόρτισης χωρίς επιτυχία

TENONTOPΑΘΕΙΑ ➔ TENDON CONTINUUM

- ❖ ο τένοντας μπορεί να κινηθεί σ' αυτό το «tendon continuum»
- ❖ αυτό μπορεί να επιτευχθεί με -- φορτίου στον τένοντα, ειδικά στα πρώιμα στάδια

➤ REACTIVE Tendinopathy

αντιδραστική τενοντοπάθεια

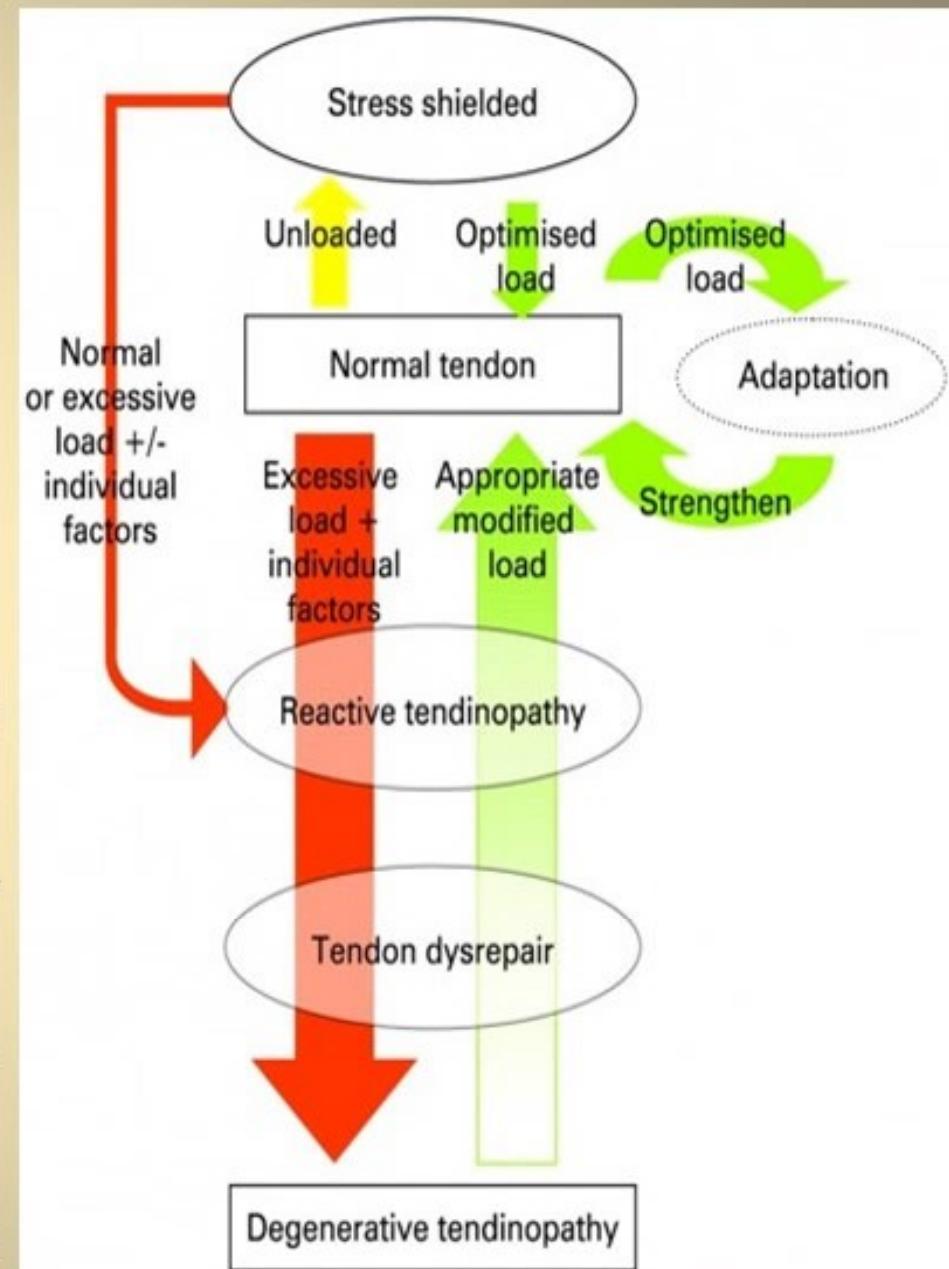
➤ Tendon DYSREPAIR

διαταραχή αρχιτεκτονικής τενόντων

➤ DEGENERATIVE Tendinopathy

εκφυλιστική τενοντοπάθεια

☞ COOK & PURDUM, 2015

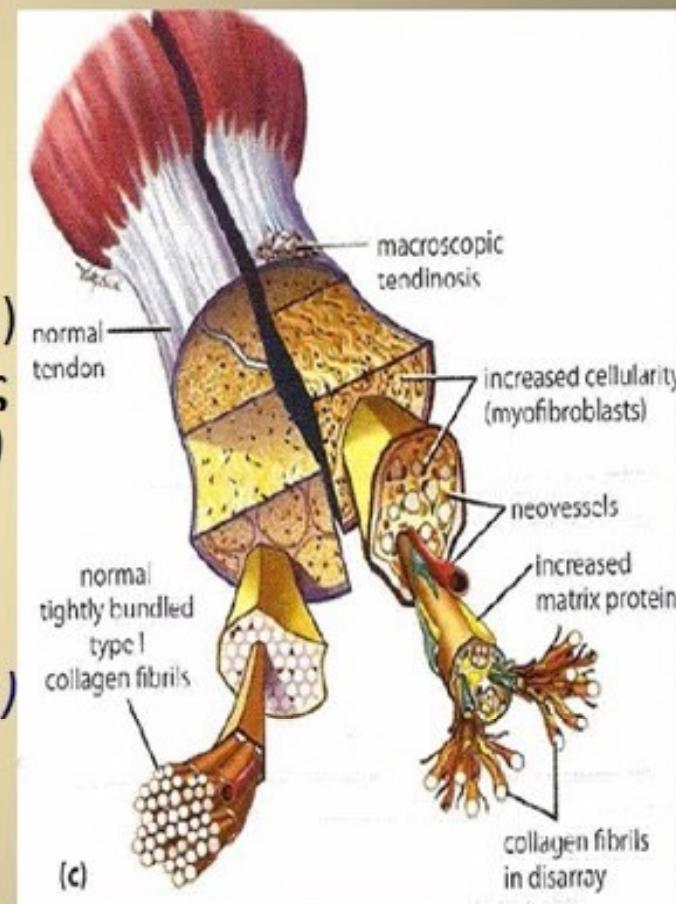

REACTIVE Tendinopathy 1^ο στάδιο

ΜΗ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΡΙΣΗ

σε κυτταρικό επίπεδο :

- αλλαγή στο σχήμα των κυττάρων
  - ↑ κυτταροπλασματικών οργανιδίων
  - ↑ παραγωγή πρωτεΐνων (πρωτεογλυκάνες & κολλαγόνο)
  - η ακεραιότητα του κολλαγόνου διατηρείται συνήθως
(έχει περιγραφεί & ότι προηγείται διαχωρισμός επιμήκυνσης)
  - έτσι ο τένοντας φαίνεται παχύρευστος & διογκωμένος
- ⌚ αποτέλεσμα **συμπίεσης ή εφελκυστικής υπερφόρτωσης**
(αιφνίδια αύξηση φόρτισης ή άμεση πρόσκρουση του τένοντα)
- ✓ η φάση αντιστοιχεί σε σχετικά βραχυπρόθεσμη προσαρμογή
(υπάρχει **δυνατότητα επιστροφής** στη φυσιολογική μορφή)
  - ✓ **Βράχυνση τένοντα** → ↑ ακαμψίας & ↓ καταπόνησης

→ MAFFULLI N. et al 2004, ABATE M. et al 2009,, COOK & PURDUM 2015, SCOTTA. et al 2015

Tendon DYSREPAIR 2° στάδιο

ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

σε κυτταρικό επίπεδο :

- διαχωρισμός του κολλαγόνου

ενδείξεις :

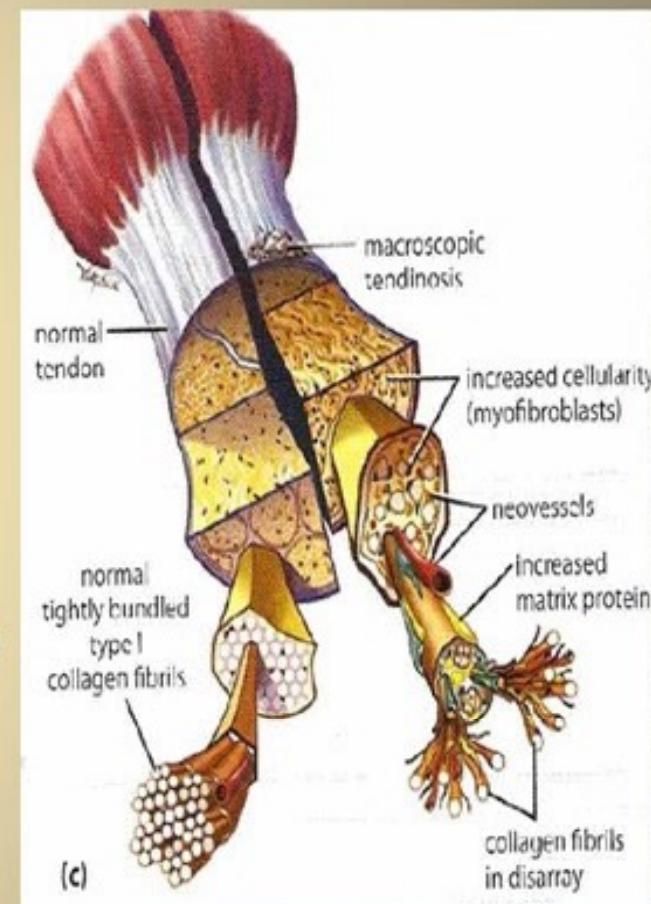
- ↑ αγγείωσης
- ↑ νευρωνικής ανάπτυξης
- τένοντας σε προσπάθεια επούλωσης

➔ αποτέλεσμα **συχνής υπερφόρτωσης**

(ιδιαίτερα σε τένοντα που έχει προηγούμενα καταστεί άκαμπτος)

✓ δυσδιάγνωστη : διάγνωση **απεικονιστική** (M.R.I. ή υπέρηχο)

☐ υπάρχει **δυνατότητα επιστροφής** στο 1° στάδιο

➔ MAFFULLI N. et al 2004, ABATE M. et al 2009,, COOK & PURDUM 2015, SCOTTA. et al 2015

DEGENERATIVE Tendinopathy

3^ο στάδιο

ΕΚΦΥΛΙΣΗ ΜΗ ΑΝΑΣΤΡΕΨΙΜΗ

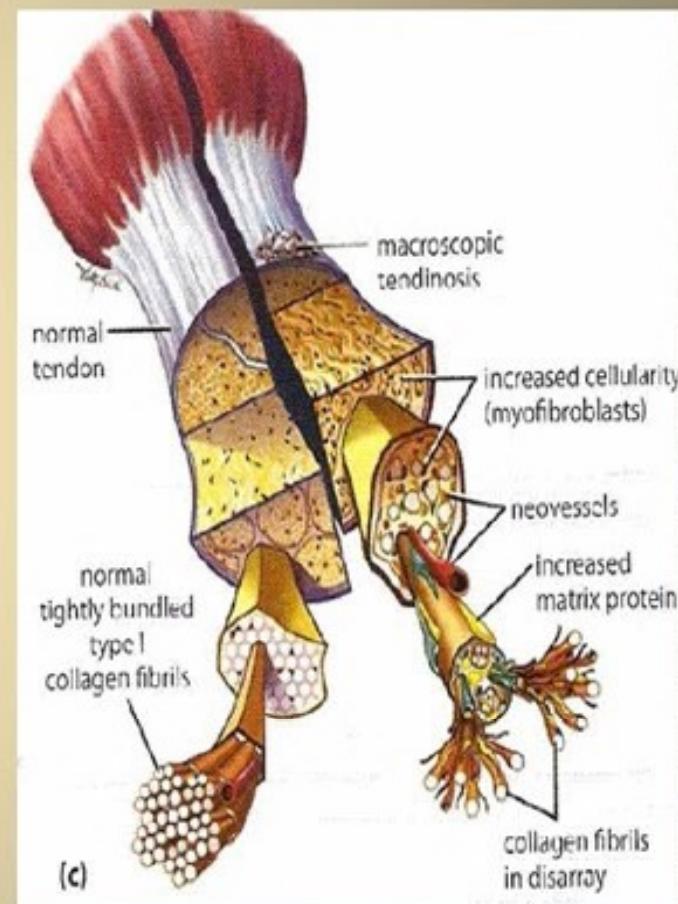
σε κυτταρικό επίπεδο :

- γενική αποδιοργάνωση ➔ κυτταρικός θάνατος

ο τένοντας φαίνεται παχύτερος, με ψηλαφητά οξίδια

- διάσπαρτες περιοχές εκφύλισης

ΔΕΝ υπάρχει **δυνατότητα επιστροφής** στη φυσιολογική μορφή

➔ MAFFULLI N. et al 2004, ABATE M. et al 2009,, COOK & PURDUM 2015, SCOTTA. et al 2015

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑ

με ή/& χωρίς φλεγμονή, η εκφύλιση του τένοντα δεν είναι πάντα παρούσα

Posture

Force

Repetition

=

Cumulative Trauma
Disorders

**ΘΕΣΗ + ΔΥΝΑΜΗ + ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ = ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΗ
ΒΛΑΒΗ**

μηχανισμός δημιουργίας & εγκατάστασης «επαγγελματικών» τενοντοπαθειών

➤ GAIDA J.E. et al 2009, van der Worp H. et al 2011

κραδασμοί

επανάληψη κίνησης

παράδοξες θέσεις

«ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ» ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΕΣ

πολύωρη παραμονή σε σταθερή
θέση

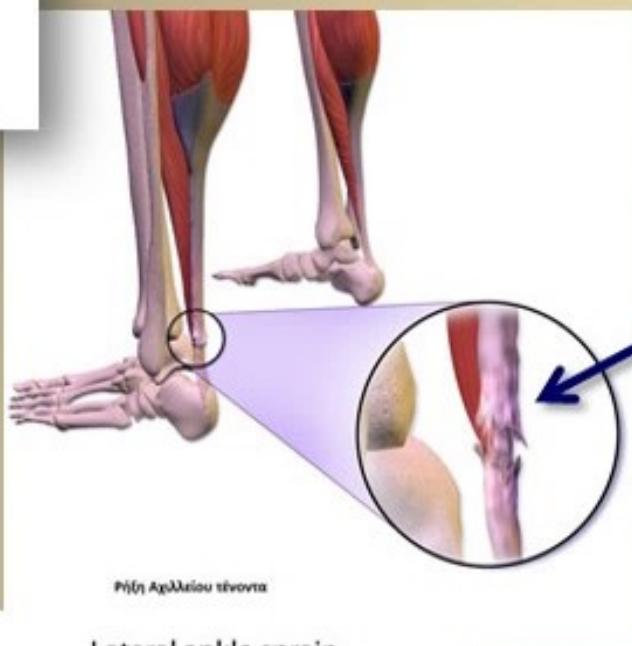
πόδι χορεύτριας
χέρι μουσικού

παθολογία της νοικοκυράς
γόνατο του ιερέα / μοναχού

ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑΣ

συνήθως στην περιοχή
της **ΜΥΟ-ΤΕΝΟΝΤΙΑΣ σύνδεσης**

σπανιότερα μπορεί να συμβεί στην περιοχή
της **ΟΣΤΕΟ-ΤΕΝΟΝΤΙΑΣ σύνδεσης**
τότε συνοδεύεται
& από **αποσπαστικό οστικό κάταγμα**

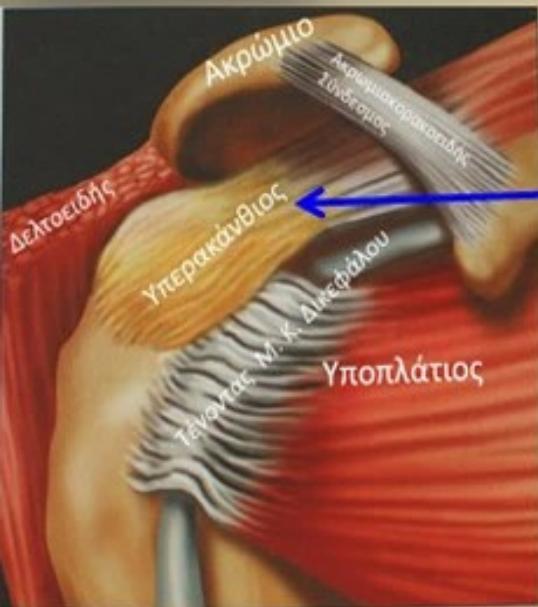
☞ GARRETT W. et al 1998, ANDREWS. J.R. et al 2012

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΤΟΠΙΣΗ

ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑΣ

1.

ΤΕΝΟΝΤΙΤΙΔΑ ΤΟΥ ΣΤΡΟΦΙΚΟΥ ΠΕΤΑΛΟΥ

αφορά κυρίως τον τένοντα του **υπερακανθίου**

υπερβολική χρήση του σχετιζόμενη με **επάγγελμα ή αθλημα** όπου ο βραχίονας ανυψώνεται κατ' επανάληψη **ομάδες υψηλού κινδύνου:**

- ξυλουργοί - ελαιοχρωματιστές - συγκολλητές - χειρουργοί
- τενίστες - κολυμβητές
- πόνος στον ώμο δύσκολα συσχετίζεται με συγκεκριμένο σημείο
- ακτινοβολεί μέσα στο άνω μέρος του βραχίονα προς το στήθος
- πόνος είναι χειρότερος το βράδυ & μπορεί να επηρεάσει τον ύπνο

ΕΠΙΚΟΝΔΥΛΙΤΙΔΑ

tennis elbow

πόνος στην **εξωτερική πλευρά** του αγκώνα

➢ μπορεί να εκτείνεται προς τα κάτω στο αντιβράχιο & τον καρπό

golfer's elbow

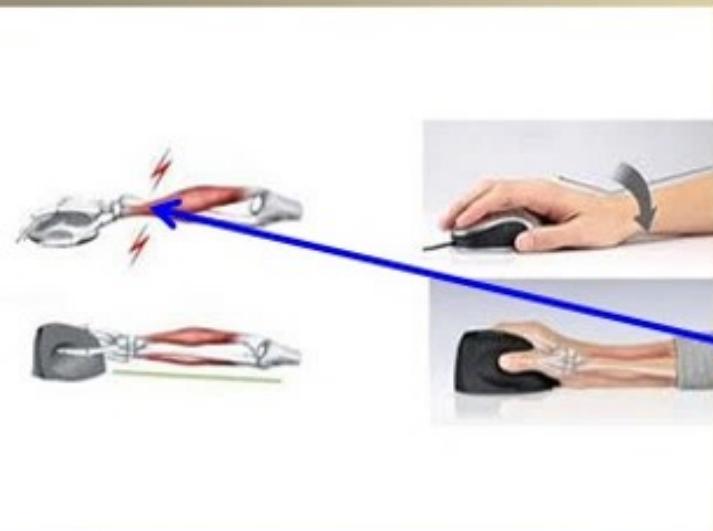
πόνος στην **εσωτερική πλευρά** του αγκώνα

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑΣ

2.

τενοντίτιδα στον ΚΑΡΠΟ

συνήθως εμφανίζεται ως **de Quervain**

βραχύς εκτείνων & μακρός απαγωγός του αντίχειρα
υπερβολική χρήση των κινήσεων του αντίχειρα

ομάδες υψηλού κινδύνου:

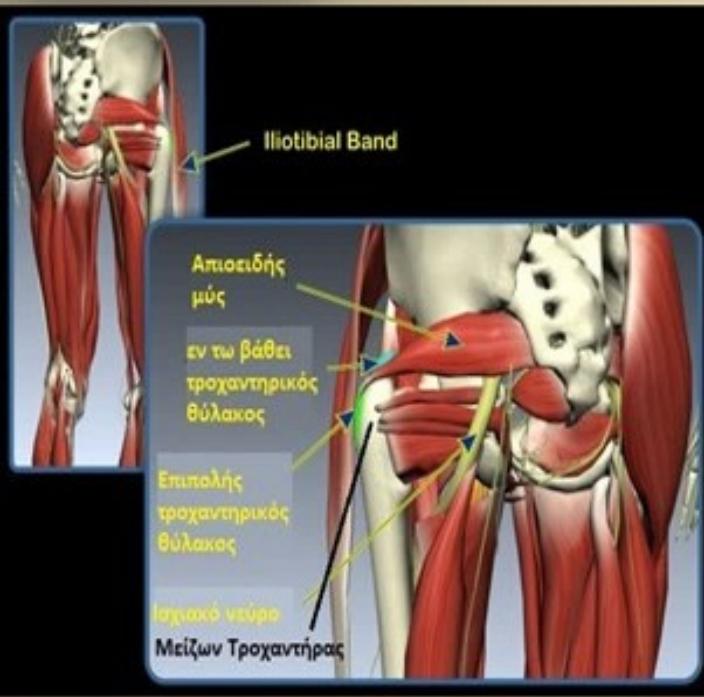
- εργασία γραφείου, κ.α.
  - κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης
- ☞ πόνος στο πίσω μέρος του καρπού, κοντά στη βάση του αντίχειρα

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑΣ

3.

τενοντίτιδα στο ΙΣΧΙΟ

Τενοντίτιδα λαγονοφοίτη

ομάδες υψηλού κινδύνου: δρομείς - εμποδιστές - χορευτές

- ☞ πόνος στη βουβωνική χώρα, που εκλύεται με την κάμψη του ισχίου υπό αντίσταση
- ☞ ήχος τριβής ή/& αίσθημα αναπήδησης, κατά την παθητική απαγωγή & εξωτερική στροφή του ισχίου

Σύνδρομο λαγονοκνημιαίας ταινίας

ομάδες υψηλού κινδύνου: ποδηλάτες - δρομείς

- ☞ πόνος στο ύψος του μείζονα τροχαντήρα, που ακτινοβολεί στην έξω επιφάνεια του μηρού & το γόνατο
- ☞ αίσθημα εξάρθρωσης του ισχίου, αναπήδησης & στην απλή βάδιση
- ☞ πόνος κατά την έγερση από θέση οκλαδόν

Τροχαντηρίτιδα

τροχαντήριος θυλακίτιδα, αφορά το θύλακο του μείζονα τροχαντήρα

ομάδες υψηλού κινδύνου: δρομείς ανωμάλου δρόμου, ποδοσφαιριστές, γυναίκες εκ κατασκευής μεσήλικες & ιδιαίτερα αυτοί που έχουν υποστεί ένα χειρουργείο στην περιοχή του ισχίου

- ☞ πόνος στην έξω επιφάνεια του ισχίου

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΤΟΠΙΣΗ

TENONTOΠΑΘΕΙΑΣ

4.

ΤΕΝΟΝΤΙΤΙΔΑ ΣΤΟ ΓΟΝΑΤΟ

συνήθως εμφανίζεται ως **γόνατο του άλτη - Jumper's knee**
αφορά κυρίως τον τένοντα του **τετρακεφάλου**

**υπερβολική χρήση σχετιζόμενη με επάγγελμα ή αθλημα
ομάδες υψηλού κινδύνου :**

- καλαθοσφαιριστές – δρομείς μεγάλων αποστάσεων
- ☞ πόνος πάνω ή κάτω από την επιγονατίδα

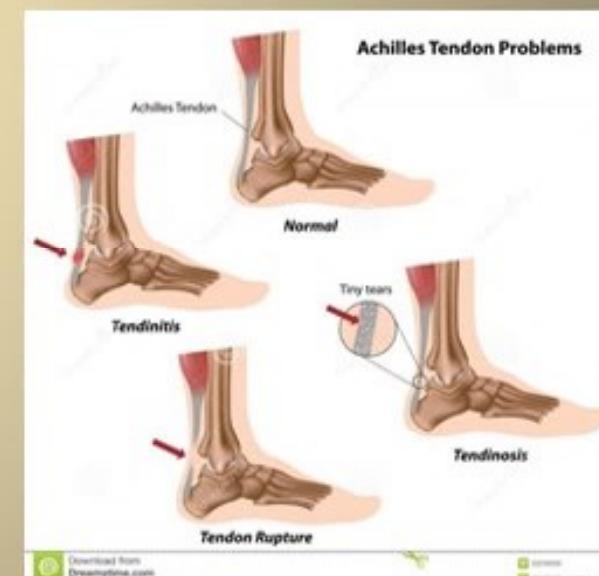
ΤΕΝΟΝΤΙΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΟΔΟΚΝΗΜΙΚΗ

συνήθως εμφανίζεται ως **ΤΕΝΟΝΤΙΤΙΔΑ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ**

**υπερβολική χρήση σχετιζόμενη με επάγγελμα ή αθλημα
ομάδες υψηλού κινδύνου :**

- δρομείς – ιδιαίτερα ανώμαλου δρόμου
- αθλητές του «ΣαββατοΚύριακου» (ελλιπής προετοιμασία)
- συννοσηρότητα (συστηματική αρθρίτιδα, κ.α.)

☞ πόνος στο πίσω μέρος της πτέρνας

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑΣ

ΥΠΕΡΚΑΤΑΠΟΝΗΣΗ

- ❖ απότομη αύξηση της δραστηριότητας σε συνθήκες αδράνειας
- ❖ υπέρχρηση
- ❖ έλλειψη φυσικής άσκησης – μυϊκή ανισορροπία
- ❖ απώλεια ελαστικότητας εξ αιτίας ηλικίας

ΠΤΩΧΗ ΑΙΜΑΤΩΣΗ

- τοπικές ανατομικές συνθήκες πτωχής αιμάτωσης
- αγγειακή νόσος

ΣΥΝΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ

- ✓ αυτοάνοσο νόσημα (π.χ. ρευματοειδής αρθρίτιδα, θυρεοειδοπάθεια)
- ✓ μεταβολικό νόσημα (π.χ. ουρική αρθρίτιδα, παχυσαρκία, σακχαρώδης διαβήτης)

ΔΕΥΤΕΡΟΠΑΘΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑ

- λοίμωξης
- χρήσης αντιβιωτικών (της ομάδας των φυτοριοκινολονών, π.χ. ciprofloxacin)
- καπνίσματος

παράγοντες που επηρεάζουν τις ΕΜΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ιδιότητες των ΤΕΝΟΝΤΩΝ 1.

ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ

- ↑ αριθμού & ποιότητας των δομικών συνδέσεων
  - ⇒ ↑ διατατικής ικανότητας τενόντων & συνδέσμων

ΗΛΙΚΙΑ

- ↓ ποσότητας κολλαγόνου
- ↑ διαμέτρου των κολλαγόνων ινιδίων
  - ⇒ σταδιακή ↓ έκπτωση των εμβιομηχανικών ιδιοτήτων των τενόντων
  - βαθμιαία αφυδάτωση (βρέφη 85 % H₂O - ενήλικες 70 % H₂O)
  - ⇒ σταδιακή ↓ έκπτωση της διατασιμότητας των τενόντων
    - ⇒ περιορισμός εύρους κίνησης αρθρώσεων

παράγοντες που επηρεάζουν τις ΕΜΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ιδιότητες των ΤΕΝΟΝΤΩΝ 2.

ΚΥΗΣΗ

↓ σκληρότητας των τενόντων κατά την περίοδο του τοκετού & σταδιακή επάνοδος της

ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

- ↑ αποδόμησης του κολλαγόνου με την έλλειψη φόρτισης
- ↑ εκτατικής δύναμης των τενόντων με τη φυσική άσκηση

ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ

- ❖ άσκηση σε συνθήκες χαμηλής θερμοκρασίας
- ❖ χρήση ακατάλληλων βοηθημάτων / εργαλείων / υποδημάτων (αλλά & με οποιοδήποτε μέσο τροποποίηση της εμβιομηχανικής των κάτω άκρων)
- ❖ μικρές δοσολογίες NSAIDs = επούλωση τένοντα
- ❖ συχνές εγχύσεις κορτικοστεροειδών = μείωση ελαστικότητας τένοντα

☞ THEVENDRAN et al 2013

ΘΕΤΙΚΟΙ προδιαθεσικοί παράγοντες για ΤΕΝΟΝΤΟΠΑΘΕΙΑ 1.

ΓΟΝΙΔΙΑΚΟΙ

- ↑ προσαρμοστική ικανότητα κολλαγόνου
- ⌚ ανθεκτικότητα σε επαναλαμβανόμενα εκρηκτικά φορτία
- ⌚ ↓ τραυματισμούς ☒ καλύτερη απόδοση στα αθλήματα

Ομάδα Αίματος Ο ?

ΦΥΛΕΤΙΚΟΙ

- ↑ προστατευτική δράση των οιστρογόνων
  - ❖ ↑ επίπτωση τενόντιων ρήξεων σε γυναίκες μετά την εμμηνόπαυση
  - ❖ .εμφάνιση τενοντοπαθειών σε κορίτσια με αστάθεια καταμήνιου κύκλου

ΗΛΙΚΙΑΚΟΙ

- ↓ ποσότητας κολλαγόνου & των εμβιομηχανικών του ιδιοτήτων με την ηλικία
  - ❖ ↑ επίπτωση των τενοντοπαθειών ή/& των τενόντιων ρήξεων με την ηλικία

ΘΕΤΙΚΟΙ προδιαθεσικοί παράγοντες για TENONTOPΑΘΕΙΑ 2.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΑΖΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ

- ✓ .παχυσαρκία
- ⌚ ⚡ επίπτωση (X 3) των τενοντοπαθειών

ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΟΙ - ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΟΙ

- ✓ .υπερχοληστερηναιμία
- ✓ .σακχαρώδης διαβήτης
- ✓ .λιπώδης διήθηση
- ✓ .ορμονοθεραπεία υποκατάστασης
- ✓ .χρήση αντισυλληπτικών
- ✓ .θυρεοειδοπάθεια

ΘΕΤΙΚΟΙ προδιαθεσικοί παράγοντες για TENONTΟΠΑΘΕΙΑ 3.

ΕΜΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

- ✓ .κύφωση Θ.Μ.Σ.Σ. ↗ περιορισμένη κίνηση ωμοπλάτης
↗ ↑ συμπιεστικών φορτίων στον τένοντα του **υπερακανθίου**
- ✓ .επαναλαμβανόμενα φορτία στον **έξω επικόνδυλο** σε θέση πρηνισμού βραχίονα
↗ ↑ συμπιεστικών φορτίων στους **τένοντες του αγκώνα**
- ✓ .↑ περιφέρεια λεκάνης (**γυναικες**) & βλαισότητα ισχίου ↗ εφέλκιση
↗ ↑ συμπιεστικών φορτίων στους **τένοντες του ισχίου**
- ✓ .↑ τάση λαγονοκνημιαίας ταινίας ↗ έλξη προς τα **έξω** της επιγονατίδας
↗ ↑ διατμητικών φορτίων στον **επιγονατιδικό τένοντα**
- ✓ .έντονος πρηνισμός στο **άκρο πόδι** ↗ επιφέρει συστροφική ισχαιμία
↗ ↑ συμπιεστικών φορτίων στον **αχίλλειο τένοντα, τένοντα οπίσθιου μηριαίου**

ευχαριστώ για την προσοχή σας

στη διάθεσή σας για ερωτήσεις